

ligt, bæði um kvóldar- og hádegistundir.

Men hvat er hent ímeðan? Jú, meðan teir nýggja, modernaðu koyruvegirnir, Sanatoriuvegur, Sundsvegur, Statsvegur, verða gjörðir, settir í góðan stand, hildnir við líka o. s. fr., so fara hinir soleiðis av missrókt, at í stóðum illa er framkomandi, sjálvt fyri fótafitt fólk — og ikki at tala um fyri eldri fólk, ið kundu leitað sær aftur at hesar gomlu, kendu vegir.

Hoyvksvegurin t. d. er nógva staðni heilt burturruddur — av regni. Hetta hevur velt, at hann í seinri árum ikki kann hava verið nýttur, hvorki til koyrslu ella at »spasera« á. So mikið langt er tað síðan, at tann partur, ið næst er Havnini, var brekkaður, at allur tann vegastubbin, ið gongur frá ovari Hoyvksgrind og oman at ánni, nú hevur ligið græsgrógvn í fleiri ár. Roynt hevur verið at heitt á býráðið um at væla um vegin — men einki rókist fyri. Tað mátti tó nú verið líkindi til at bótta um henda veg, aftan á hin stóri kommunali kóssturin er lagdur so árendur fyri fótgangarar, bæði eftir Sundsvegnum og Sanatoriuvegnum.

Samaleiðis Skansavegurin, hvussu hevur hann ikki ligið hesi seinri árin, uttan nakað skil? Men ikki verður lást um vón at breiðka og hampa henda, hóast tað við Skansavegin er farið í holt við stórarbeiði við lít, fyri at nora um fiskatilvirk-anina her í staðnum. Hóast at hetta stóra arbeið er nógva tarnað, er tað vegna ágrýtni nógva framliðið, men koyruvegur til hetta stóra virkipláss letur ikki til at koma í námdum.

Ella er tað so, at man skal vera »uppá hattu« við býráðið, fyri at fáa tað til at taka sær av sovordnum vegum, ið regn og frost gera ómøguligar og annars eru óvsmælir fyri teir breiðu, modernaðu vagnarnar?

Men skil má koma á her.

Arbeidsmaður.

Arbejderpartiets Sejr i Australien.

Parlamentsvalget i Staten South Australia skaffer Arbejderpartiet et rent Flertal i Parlamentet.

(Fra vor Korrespondent).

London.

Parlamentsvalgene i den australske Stat Syd-Australien har som Resultat givet en straalende Sejr for det socialdemokratiske Arbejderparti, som erobrede et rent Parlamentsflertal.

Stillingen i det nye Parlament bliver antagelig følgende:

Arbejderpartiet	26 (for 17)
Liberale	17 (for 26)
Land-Partiet	2 (for 3)
Løsgenger	1 (for 0)

Enkelt Kreds har endnu ikke talt op. Saaledes mangler Resultatet fra Woorooa-Kredsen, hvor den liberale Premierminister, Mr. Butler, menes at at blive slaaet.

Ligeledes frygter de Liberale, at baade Undervisningsministeren og Kommuneministeren er dumpede.

Med dette Valg vil Australien faa sin 5. Arbejderregering. I Øjeblikket sidder vore Partifæller inde med Regeringen i Tasmanien, Vest-Australien, Victoria, og nu kommer altsaa Staten Syd-Australien til. Endvidere er den federative Regering ogsaa en Arbejderregering.

B.

Kenslumálið.

(Frá tíðindamanni okkara).

Keypmannahavn, 8.—4.—30.

Jóanes bóndi hevur talað. Hann var djarvur og orð hans fullu hørð og hvoss bæði á landstingi og í danska studentafelaginum. Vit Føroyingar, ið hoyrdu hann, gloyma tað ikki.

Føroyingafelag í Keypmannahavn gav honum sítt viðmæli á fundi, har kenslumálið var havt á lofti, við hesum orðum:

»Færinger, samlede til møde i færøsk forening i København i anledning af den foreliggende situation vedrørende skolespørgsagen, udtale herved sin tilslutning til den færøske lærerforenings og det færøske lagtings standpunkt: at færøsk skal være undervisningssproget i den færøske folkeskole.«

Hitt føroyska studentafelagið sende stutt aftan á hetta brævið til kenslumálaráðharran:

»Hr. minister!

I anledning af det i landstinget den 12. marts d. a. stedfundne ordskilte vedrørende ministerens stilling til spørgsmaalet om indførelse af færøsk som undervisningssprog i de færøske skoler, tillader »Hitt føroyska studentafelagið« sig at fremkomme med følgende udtalelse:

Quousque tandem abutere Catilina patientia nostra.

Idet vi — sit venia verbis — gor disse Cicero's ord til vore, vil vi udtrykke vor forundring over, at særlig en dansk regering finder det opportunt at tøve med opfyldelsen af det sprogkrav, som Færøernes lagting har vedtaget.

I 50 aar har nu kampen om at skaffe færøsk sprog den plads, der med rette tilkommer det, varet, og er fra 1906 ført med stigende bitterhed mellem Færinger indbyrdes, mellem samband og selvstyre, med det resultat, at der blandt den opvoksende slægt er et overvældende flertal for færøsk som undervisningssprog i færøske skoler. Denne strømning har faaet sit udtryk i, at Færøernes lagting har indstillet til regeringen at give dette krav lovskræft.

Hvis ministerens undvigende svar overfor interpellanten, landstingsmand Patursson, er at opfatte som, at den omstændighed, at Færøerne rubriceres som et amt i kongeriget, er til hinder for, at et krav, der gennem tiderne har været knæstet om et kulturelt livskrav af alle nationer, kan imødekommes, hvis altsaa kampen for det færøske sprogs naturlige ret i skole, kirke og for retten nu er indtraadt i det stadium, at kampen ikke lenger staar mellem Færinger indbyrdes, men mellem et voksende flertal af den færøske befolkning, repræsenteret af et flertal i Færøernes lagting, og de skiftende danske regeringer, da vil en kommende og stadig mere tilspidset konfliktstilstand mellem Færøerne og Danmark uvægerlig føre til, at statsrammen bliver brudt.

»Hitt føroyska studentafelagið« udtaler imidlertid som sin fortrøstning, at ingen dansk regering — med Sønderjylland og Island in mente — vil krænke nationalitetsretten.«

[Hetta varð eisini sent til tey donsku blóðini gjøgnum Ritzaus bureau, men enn er einki framkomjið].

Óssur.

Forlovelse, Ægteskab, verdensberømt Bog, 196 Sider, 1,85. — Dr. M. Fadden, amerikansk Læge: Ægteskabeligt Livslykke, 2 store Bind, kun 3 Kr. for begge B. — Døjlige Sne, den unge, dybtstunkne Kvinde's Testamente, Oplæg 40,000, 1,35. — Ford: Hemmeligheden ved at tjene Penge, 1,25. — Sundhedsraa, mange Oplysninger, kun 1,00. — Elvekjer: Mønstre Fortællinger, kun 1 Kr. 25 Øre. — Filmons Eventyr, kun 3/4 Kr. — Ungdom og Kærlighed, 0,75. Seltes Bogforlag, Ald. F. S. D., Odense.

Fiskeriet ved Grønland.

(Fra vor Korrespondent).

København, 7.—4.—30.

Forslaget om danske Fiskefartøjs Adgang til Fiskeri i de grønlandske Farvande var forleden til Behandling i Folketinget.

Kammersgaard (S.) anbefalede det foreliggende Forslag og fremhævede Betydningen af, om Fiskeriministerens selv vilde bese Forholdene deroppe paa Grønland.

Samuelsen (V.) kunde ligeledes tiltræde Forslaget, skønt det uægteligt var en Skuffelse for Færinger, Han erkendte, at Udvælgelsesbehandlingen paa det nuværende Tidspunkt næppe vilde føre til noget, men haabede, at Søfartsministerens Besøg paa Grønland i Sommer vilde føre til Erkendelsen af, at Adgangen til Fiskeri ved Grønland burde udvides.

Henriksen (H.) vilde have de midlertidige Love afløst af en fast Lovgivning.

Poulsen (R.) anbefalede Forslaget, men beklagede dets sene Fremkomst. Vi bør have en endelig Ordning, da der er store Fiskerigodme deroppe. Det var udmærket, at Stauning rejste derop, men burde der ikke en Rigsdagsdelegation med?

Søfartsministeren (Stauning) troede ikke, dette var formaals-tjenligt under Forberedelse, men vilde overveje Spørgsmaalet til næste Aar. Naar Forslaget først forelaa nu, skyldtes det de paakrævede forudgaaende Forhandlinger. Det var ikke givet, at en permanent Lovgivning var ønskelig. Om Fiskeri under Land var der ikke opnaaet Enighed under Forhandlingerne, men Spørgsmaalet vilde blive drøftet. Naar Hr. Samuelsen var skuffet, havde Skuffelsen formentlig været lige saa stor under Venstre-regeringen, der ikke gennemførte mere vidtgaaende Fiskeadgang end her foreslaaet.

Hvorfor gennemførte det ærede Medlem, Hr. Samuelsen, ikke den af ham ønskede Nyordning, da hans Parti havde baade Regeringen og Magten?

Det var pænt af Færingerne at nære større Forventninger til den nuværende Regering end til den tidligere, men de indsa formodentlig, at det var begrænset, hvad der kunde naas paa 11 Maaneder.

Nogen særlig Udvidelse af Loven om Adgang til Fiskeri ved Grønland opnaas ikke i Aar, men Loven er kun midlertidig.

C. C.

Telegram

til

„Føroya Social-Demokrat“.

København, den 14.—4.—30.

Lovforslaget om danske og færøske Fiskeres Adgang til Fiskeri ved Grønland er vedtaget af Rigsdagen.

Suðurlandsfiskiskapurin.

Av Suðurlandinum eru í seinastu viku, fleiri skip komin heim fyri at landa.

Til Tvoroyrar:

»Hanna« 23 000, »Agnes Louise« 22 000, »Guðrun Zoega« 22 000, »Orvingur« 18 000, »Sjana« 19 000 og »Westward Ho« 22 000.

Til Klakksvíkar:

»Haraldur« 21 000, (322 skpd.) »Polarstjórna« 29 000, (422 skpd.) »Svín« 34 000, (467 skpd.) og »Polarfarið« 30 500, (403 skpd.)

Til Vestmanna:

»Seagull« 21 000, (281 skpd.) »Milly« 21 000, (280 skpd.) »Fram« 23 000, »Docea« 14 000, »Málin« 16 000.

Til Tórshavnar:

»Mignonette« 21 000, »Gunhild« 21 000.

Úr Íslandi er frætt:

»Guðrun« 18 000, »Vikholm« 20 000, »St. Expedit« 34 000, »Siv Sostre« 40 000, »Sallaire« 20 000, »Tre Søsken« 24 000, »Earnaise« 57 000, »Gefion« (Dann.) 10 000, »Marie« 31 000, »Austerlitz« 52 000.

Det store Angreb paa Grønlands Indlandsis.

Den største tyske Polarekspedition i de sidste 20 Aar under Ledelse af Mylius Erichsens og Oberst Kochs Rejsesølle, Professor Wegener. — Interview med Ekspeditionens Leder. — Ekspeditionen skal overvinde midt paa Indlandsisen i 3000 Meters Højde.

Professor Alfred Wegeners tidligere Ekspeditioner til Grønland har imidlertid for en Del været Forberedelser til hans store Ekspedition i Aar, hvor han vil forsøge noget, der ikke har været forsøgt før, nemlig Oprettelsen af faste Stationer paa Indlandsisen, Stationer, der skal overvinde midt paa denne.

Interview.

»Social-Demokraten«, København, har haft Lejlighed til at underkaste Professor Wegener et Interview om Ekspeditionen.

— Vi bliver 14 Mand forelobig, udtaler Professoren, men en Del er ikke kommet endnu. Vi afrejser med »Disko« til Grønland, men undervejs lægger vi ind til Reykjavik for at tage 25 islandske Heste ombord. De skal anvendes til at bære Ekspeditionens Bagage ind over Indlandsisen. Vi skal endvidere have 3 Isklædere med til at lede Hestene, bl. a. Vigfus Sigurdsson, der ogsaa var med Oberst Koch. Naar vi kommer til Holsteinsborg, gaar vi over i »Gustav Holm«, der bliver det egentlige Ekspeditionsskib. Vi sejler til Umanak-Fjorden, hvor vi, hvis Isen tillader det, gaar i Land i Kamarujuk-Fjorden, en Gren af Ingerid-Fjorden. Naar vi blot ikke faar Lov til at vente for længe, inden vi kommer i Land.

Overvintring paa Indlandsisen.

Isen gaar her ret tæt ned til Fjorden, og vi begynder Opstillingen ad en nogenlunde tilgængelig Bælt. 4—5 Kilometer fra Havet lægger vi vor første Station i ca. 900 Meters Højde. Det bliver Hovedstationen, og

her skal vi overvinde en halv Snees Mand. Men endvidere vil vi trænge ind over Indlandsisen til Midten af Grønland, ca. 400 km fra Kysten, og anlegge en Station der i ca. 2500 til 3000 Meters Højde. Her skal tre Mand overvinde, Dr. Georgi, Dr. Sorge og Mekaniker Kelbl.

En særlig Ekspedition til Scoresbysund.

Endelig afgaar saa i Midten af Juli en Ekspedition til Østgrønland, hvor den skal anlegge en Station i Bunden af Scoresbysund-Fjorden. Den skal ledes af Dr. Kopp og saavidt muligt staa i Forbindelse med de andre Stationer ved Hjelpe af en Kortbølgesender. Dermed har vi lagt et Snit tværs over Grønland, omtrent ved 70 Graders Bredder, og saa kan vi begyde paa Arbejdet.

— Hvad bliver Ekspeditionens Formaal?

— At foretage geologiske, geofysiske, meteorologiske og aerologiske Undersøgelser og Maalinger. Blandt andet vil vi nu forsøge at maale Indlandsisens virkelige Tykkelse. Det er kun gjort ude ved Kysten, men vi vil foretage Maalinger hele Vejen over.

Ismaalinger med Dynamit.

— Hvorledes maaler man Isens Tykkelse?

— Nærmest ved Hjelpe af Lyden. Vi laver Sprengninger med Dynamit, og maaler Rystelserne ved Hjelpe af en Seismograf. Derved kan man bestemme Isens Tykkelse nogenlunde, blot der ikke ligger for tykt et Lag Sne oven paa Isen. Vi ventner at finde Islag paa indtil 3000 Meters Tykkelse, men noget bestemt ved vi jo ikke.

— Hvornaar ventner De at være hjemme?

— Til Efteraaret 1931.

Her slutter Interviewet. Professor Wegener, der fra sine tidligere Ophold her taler et udmærket dansk, har nok at gøre med at tage Vare paa Ekspeditionens mægtige Bagage. — Det er ingenting, siger han. Jeg regner med, at vi faar ca. 100,000 Kilo at transportere over Indlandsisen. Gad vidst, om vi kan komme afsted med saa meget, slutter han let bekvemt.

Udefra.

INGEN UDPANTNING

Posttimesteren fra Køge var forleden til et Kasseofficerskurs hos Sognefoged Tvedegaard i Lidemark. Under Eftermiddagspausen kom Posttimesteren om at se Pantelstenen.

Pantelstenen, som Hr. Tvedegaard, det kendte vil Gudskelev ikke i Lidemark. Det har vi aldrig haft Brug for i al den Tid, jeg har været Sognefoged.

Tvedegaard har været Sognefoged i 20 Aar.

ET FORBUD.

I Malmø ventner man, at der vil komme Forbud mod Anvendelse af Radiohøjtaler mellem Kl. 10 Aften og 8 Morgen. Anledningen er den, at der er indløbet saa mange Klager fra Folk, hvis Naboer er forstyrret med disse støjende Apparater.

Det vil altsaa komme til at gaa ud over Morgengymnastiken og Aften-Jazz'en.

EN VILD KVIE.

Ejeren af Aas Hovedgaard ved Taars har lagt Mærke til, at der opholdt sig et Krøntur i Gaardens store Granskov. Det viste sig aldrig om Dagen; men forleden faldt der saa meget Sne, at Dyrets Spor kunde følges, og det lykkedes at komme det saa nær, at det kunde ses at være en halvanden Aars rød Kvie i udmærket god Stand. Men den er saa sky som et Røddyr.